

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ S. O.**, bytom X., zast. JUDr. I. L., advokátkou so sídlom v B., **2/ K. O.**, bytom X., **3/ C. O.**, bytom X., **4/ J. O.**, bytom X. a **5/ A. O.**, bytom X., proti žalovaným **1/ P., štátny podnik**, naposledy so sídlom v B., **2/ T. a.s.**, naposledy so sídlom v B., **3/ Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy**, so sídlom v Bratislave, Primaciálne nám. č. 1 a **4/ E.**, so sídlom v B., **o vydanie veci**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 10 C 112/93, o dovolaní žalobcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2008 sp.zn. 5 Co 154/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2008 sp.zn. 5 Co 154/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave označeným uznesením zrušil rozsudok bývalého Obvodného súdu Bratislava 2 z 10. októbra 1994 č.k. 10 C 112/93-33, ktorým bola zamietnutá žaloba pôvodného žalobcu L. O. o vydanie vecí podľa zákona č. 87/1991 Zb., a konanie zastavil. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zrušenie prvostupňového rozsudku a zastavenie konania odôvodnil nedostatkom základnej procesnej podmienky konania a to nedostatkom riadneho návrhu na začatie konania, spočívajúcim v nepodpísaní návrhu pôvodným žalobcom L. O.. Vyslovil názor, že vzhľadom na úmrtie pôvodného žalobcu v roku X. (X.) je tento nedostatok neodstrániteľný, preto nezostalo iné, než rozsudok súdu prvého stupňa (pred ktorým nemalo konanie pre nedostatok podmienok konania prebehnúť) zrušiť a konanie vo veci v zmysle § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. zastaviť. V odôvodnení uznesenia tiež uviedol, že pôvodný návrh na začatie konania, podaný zrejme v roku 1992, sa v spise nezachoval, a návrh došlý súdu prvého stupňa

23.6.1994, ktorého účelom bolo rozšírenie okruhu žalovaných aj o žalovaných 3/ a 4/, nebol podpísaný.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu ako odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 1/. Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a odňatie možnosti konať pred súdom ako následku nesprávneho rozhodnutia o zastavení konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. dovolateľ tvrdil, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm.f/.

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie

o zastavení konania pre nedostatok niektorej zo základných procesných podmienok, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny. Nesprávne zastavenie konania, teda meritórne neprejednanie veci, je totiž odmietnutím spravodlivosti, čo zároveň znamená porušenie základného práva na spravodlivú ochranu práv.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že sa v ňom nenachádza pôvodný návrh podaný na bývalom Obvodnom súde Bratislava 4 v roku 1992, na základe ktorého bolo na tomto súde vedené konanie pod sp.zn. 11 C 153/92. V spise sa však nachádza (číslo listu 8) výzva zo 7.5.1992, ktorou tento súd vyzval pôvodného žalobcu Ľ. O. na zaslanie dvoch rovnopisov návrhu (žalobca na výzvu nereagoval). Obvodný súd Bratislava 4 potom uznesením zo 4. decembra 1992 č.k. 11 C 153/92-15, v záhlaví ktorého označil za žalobcu Ľ. O. a za žalovaných P., š.p. B. a T., a.s., B., vyslovil svoju miestnu nepríslušnosť s tým, že po právoplatnosti uznesenia postúpi vec (predmetom ktorej je vydanie vecí podľa zákona č. 87/1991 Zb.) Obvodnému súde Bratislava 2. K postúpeniu veci došlo 24.5.1993 a konanie o nej bolo ďalej vedené pod sp.zn. 10 C 112/93. Obvodný súd Bratislava 2 v súvislosti s predvolaním na pojednávanie určené na 11.11.1993 vyzval žalobcu na predloženie dvoch rovnopisov návrhu a na pojednávaní vykonal dôkaz jeho výsluchom. Dňa 23.6.1994 bolo na tomto súde osobne podané písomné podanie označené ako návrh na vydanie vecí podľa zákona č. 87/1997 Zb. navrhovateľa Ľ. O. proti žalovaným 1/ až 4/ (žalovaný 4/ bol označený ako O., H.). V podaní bol uvedený dátum 26.3.1992, pričom nebolo podpísané. Pri jeho prijatí bolo na ňom vyznačené, že ide o doplnok k sp.zn. 10 C 112/93. Do spisu bolo založené aj s fotokópiami troch rovnopisov a očíslované číslom listu 1 a 2.

Z uvedených skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu možno vyvodit', že podanie osobne podané na súde prvého stupňa 23.6.1994 bolo len reakciou na opakované výzvy pôvodnému žalobcovi na zaslanie rovnopisov žaloby, a že, posudzujúc ho podľa obsahu, mohlo byť aj návrhom na pristúpenie ďalších žalovaných do konania, resp. návrhom na zmenu účastníkov na strane žalovaných. Nedostatok podpisu pôvodného žalobcu na tomto podaní však nezakladal nedostatok procesnej podmienky konania na konanie o pôvodnej žalobe. Náležitosti návrhu na začatie konania ako aj dôsledky vyplývajúce z neodstránenia jeho prípadných väd, musia byť totiž posudzované vo vzťahu k tomu podaniu, na základe ktorého konanie vo veci začalo. Nedostatky iného neskoršieho podania (posudzovaného samostatne), ktoré by malo plniť len funkciu doplnenia návrhu a ktorého obsahom by mal byť aj prípadný procesný návrh účastníka v už začatom konaní, nemôžu mať

za následok nedostatok základnej procesnej podmienky konania, ktorým je existencia riadneho návrhu na začatie konania vo veci a teda ani zastavenie konania z tohto dôvodu. Nemožno totiž stotožňovať resp. zamieňať podanie plniace funkciu návrhu na začatie konania, ktoré svoje procesné účinky, t.j. začatie konania vo veci, už vyvolalo, s podaním, ktoré takéto účinky mať nemôže, pretože už nastali, a ktorého obsahom je iný procesný návrh. Právny záver odvolacieho súdu o nedostatku základnej procesnej podmienky konania, ktorý mal spočívať v nepodpísaní podania, s ktorým nemohli byť spojené účinky začatia konania vo veci, preto nebol správny. Okrem toho aj keby uvedeným nedostatkom bola postihnutá samotná žaloba, na základe ktorej konanie začalo, neznamená úmrtie pôvodného žalobcu bez ďalšieho nemožnosť odstránenia tejto vady. Pokiaľ ide o vec, v ktorej možno pokračovať v konaní s jeho dedičmi, absencia podpisu môže byť odstránená týmito právnymi a teda aj procesnými nástupcami v postavení žalobcov alebo nimi splnomocnenými zástupcami. Nedostatok podpisu je odstrániteľný aj na každom inom podaní, jeho odstránenie však predpokladá výzvu adresovanú procesným nástupcom zomrelého účastníka konania, čo sa v preskúmvanej veci nestalo, pretože žalobca 1/ bol vyzvaný len na zaslanie kópie návrhu na začatie konania, podaného pôvodným žalobcom v roku 1992.

Dovolací súd považuje ďalej za potrebné poznamenať, že pokiaľ došlo k strate žaloby, bolo povinnosťou súdov i za pomoci evidenčných pomôcok (registrov) rekonštruovať jej obsah (čas podania, účastníci, predmet). S prihliadnutím na to, že táto okolnosť nemôže byť na ujmu účastníkovi konania a berúc do úvahy i to, že pôvodný žalobca nebol vyzvaný na odstránenie prípadných väd žaloby, treba považovať procesnú podmienku existencie riadneho návrhu na začatie konania z hľadiska jeho podpísania za splnenú.

So zreteľom na uvedené bolo zastavenie konania, a teda meritórne nepreskúvanie veci v dôsledku podaného odvolania, porušením ústavou zaručeného základného práva žalobcu 1/ (a i ostatných žalobcov majúcich v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov) domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, čím mu zároveň bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. v spojení s § 10 ods. 1, § 201 a § 212 a nasl. O.s.p. Dovolací súd preto podľa § 243b ods. 1 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. marca 2009

**JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová